

MEDNARODNO SREČANJE MREŽE U.R.IMPACT V BOVCU OD 23.9.2024 DO 26.9.2024

Informacija za medije

Občina Bovec je za mrežo U.R.Impact, URBACT IV organizirala tridnevno srečanje s pestrim programom in zanimivimi gosti. Srečanje, ki se je večinoma odvijalo v Bovcu, se je pričelo na predvečer srečanja s tiskovno konferenco za udeležence mreže, medije in širšo javnost. Prvi dan so predstavitve potekale v Kulturnem domu Bovec in Stergulčevi hiši na temo trajnostnega turizma, predstavitvi strategije za mlade in blagovne znamke Dolina Soče, drugi dan v Trenti je bila glavna tema narodni park, trajnostna mobilnost in prenos dediščine, tretji dan pa so se udeleženci na delavnicah posvetili svojim testnim aktivnostim in integriranjem ciljev v mreži. V teh treh dneh pa se je kar nekaj mlajših domačinov predstavilo s svojimi dobrimi praksami, ki so jih bodisi sami ustvarili ali prenesli naprej od svojih staršev ali pa skupaj s starši ustvarili nove dobre prakse.

Udeleženci iz mest Kamez (Albanija), Hannut (Belgija), Broumov (Češka), Longford (Irska), **Cinisello Balsamo**, vodilni partner (Italija), Bielsko Biala (Poljska), Mertola (Portugalska), Targu Frumos (Romunija) in Murcia (Španija) so se najprej udeležili ponedeljkove tiskovne konference, ki je bila odprta tudi za širšo javnost. V uvodu je podžupan Občine Bovec, Erik Cuder, v svojem imenu in v imenu župana izrekel dobrodošlico udeležencem, se jim zahvalil za obisk v naši občini ter jim zaželel uspešno in plodno delo, ob tem pa še uspešno uresničevanje projektnih idej, s katerimi bodo svoja mesta spreminjali v občanom prijazna in kakovostna okolja. Nina Plevnik iz Inštituta za politiko prostora (IPoP) je predstavila nacionalno URBACT točko, ki deluje pod okriljem IPoP-a in od leta 2002 spodbuja skupnosti pri trajnostnem urejanju prostora in urbanem razvoju v mestih iz programa evropskega teritorialnega sodelovanja, ki se sofinancira iz ESRR. Nacionalne točke so zadolžene za komuniciranje z mesti in strokovnjaki v svojih državah v njihovih maternih jezikih. V programu URBACT IV je vključenih 8 slovenskih mest z desetimi mrežami. Tako je tudi mesto Bovec vključeno v mrežo U.R.Impact. Liat Rogel, URBACT-ova strokovnjakinja, in Massimo Capano, vodilni partner, sta prisotnim predstavila mrežo U.R.Impact in časovni načrt dvoipolletnega projekta. Nataša Bartol, koordinatorka projekta U.R.Impact za Občino Bovec, pa je prisotne seznaniila z zgodovino nastanka Buške izbe, ki je rezultat prenosa dobre prakse Mestne dnevne sobe iz Idrije- Ta prenos je potekal od maja 2021 do decembra 2022 in je bil ključni razlog za prijavo v URBACTov program. Prenos dobre prakse je vodila Tina Koler, URBACT-ova strokovnjakinja in vodja projekta v preteklem programu URBACT III, v projektni mreži Re-growCity. Tina Koler je tudi zunanja strokovna sodelavka za Občino Bovec v projektu U.R.Impact. Koordinatorka Nataša Bartol je predstavila še, kako je v času tekočega projekta nastala lokalna skupina in kakšna je njena sestava. Skupina s svojim delom ter z uporabo projektnih orodij in metodologij prepoznava izzive na področju socialne vključenosti v občini Bovec,

pri čemer je velik poudarek namenila problematiki mladih. Trenutno lokalna skupina oblikuje ideje za testne aktivnosti, ki jih bo izvedla skupaj z različnimi deležniki. Lokalna skupina je oblikovala tri ideje: sodelo (coworking), paket aktivnosti za mlade in aktivnosti za vse generacije. Vse testne aktivnosti se bodo predvidoma izvedle v Buški izbi. Nekatere navedene ideje pa odgovarjajo tudi na ukrepe v strategiji za mlade. Za konec je na tiskovni konferenci predstavila vsebine in potek programa 3. mednarodnega srečanja mreže U.R.Impact.

Prvi dan v Kulturnem domu Bovec, po uvodnem pozdravu v.d. direktorice Cecilije Avsenik, ki je v imenu uprave Občine Bovec prisotne pozdravila in zaželela uspešno delo, so se udeleženci spoznali skozi zanimiv »icebreaker«, tako, da je vsaka država oz. ekipa poiskala svojo QR-kodo, ki je skrivala 10 znamenitosti na Bovškem in vsaka ekipa je morala poiskati primerljivo znamenitost v svoji državi ter jo na kratko predstaviti. Sledila je predstavitev nastanka in delovanja kolektivne blagovne znamke Dolina Soče, ki jo je izvedla Tjaša Bizjak, strokovna sodelavka v JZ za turizem Dolina Soče. Udeleženci so bili mnenja, da je bila predstavitev kolektivne blagovne znamke navdihujoča, saj poudarja, kako lahko lokalni izdelki in njihova promocija prispevajo k širšim ciljem trajnosti in regionalne identitete. Z željo, da partnerji spoznajo problematiko mladih s katero se Občina Bovec aktivneje ukvarja v zadnjem času, je bila v program predstavitev uvrščena tudi predstavitev prve strategije za mlade, ki je bila pripravljena letos spomladi in jo je prisotnim predstavila strokovna sodelavka Katja Mrakič. Program se je nadaljeval v Stergulčevi hiši s predstavitvijo mag. Alenke Soršak iz JZ Turizem Ljubljana z naslovom *Ljubljana – primer trajnostnega upravljanja destinacije*. Poudarek je bil na premagovanju geografske koncentracije. Trajnostni turizem pomeni razpršitev obiskovalcev po manj obiskanih območjih, da se zmanjša pritisk na najbolj priljubljene točke, izboljša njihova izkušnja in zaščiti naravne znamenitosti. Andre Sanchez je predstavil usmeritve trajnostnega turizma v partnerskem mestu Mertola, s poudarkom na različnih oblikah turizma: kulturnem turizmu (kultura in pokrajina), naravnem turizmu (opazovanje ptic, pohodništvo, kolesarjenje, astronomija, geoturizem), navtičnem turizmu (navtična postaja, São Domingos in šport), gastronomskem turizmu (vino, divji in lokalni proizvodi), znanstvenem turizmu (laboratorij prihodnosti in biološka postaja) ter umetniškem turizmu (umetnost in ustvarjalnost). Prioritetne intervencije do leta 2030 so osredotočene na ekosisteme in biodiverzitetu, učinkovito rabo energije in zmanjšanje ogljičnega odtisa, vodne vire, mobilnost, pridelavo lokalne hrane, družbo, kulturo in dediščino ter prilagajanje podnebnim spremembam. Poseben poudarek dajejo ohranjanju varnosti, ki zaenkrat ni ogrožena, a je vredna ohranitve. Po kosilu v gostilni pri Sovdatu, kjer so pripravili lokalne domače jedi, čompe in skuto, postrv ter bovške krafe, so se v popoldanskem delu programa udeleženci srečanja posvetili delu na projektu, pregledali so rezultate refleksije vmesnega obdobja trajanja projekta ter pregledali razumevanje testnih aktivnosti in integriranja ciljev v nadaljnjem obdobju dela. Večer se je zaključil v Buški izbi s predstavitvijo dobre prakse v visoki kulinariki na Bovškem Tomaža Sovdata iz restavracije Mangrt ter pokušanjem specialitet izpod njegovih rok in žene Yuki.

Drugi dan so udeleženci srečanja so koristili brezplačni prevoz z e-kombiji iz Bovca v Trento in nazaj na podlagi sodelovanja Javnega zavoda TNP. Prevoz so organizirale Občine Bovec, Kobarid in Tolmin. Srečanje se je odvijalo v Trenti, v Domu trentarskih vodnikov, in se začelo s predstavitvijo Triglavskega narodnega parka, ki jo je vodil Andrej Arih, vodja oddelka za varstvo narave TNP. Nadaljevala je Tjaša Maurič, strokovna sodelavka na oddelku za okolje in prostor pri Posoškem razvojnem centru, ki je predstavila trajnostno mobilnost. Poudarek je bil na prizadevanjih za vpeljavo različnih ukrepov trajnostne mobilnosti na območju doline Soče in Julijskih Alp (sezonski prevozi, prevozi na klic, Bohinjska proga ipd.), ki jih izvaja PRC v sodelovanju s TNP, občinami in drugimi deležniki. Mag. Lenča Humerca Šolar, vodja sektorja za strateški prostorski razvoj, na Ministrstvu za naravne vire in prostor, je predstavila Alpsko konvencijo in v tem okviru tudi prioritete

predsedovanja Slovenije v letih 2023 in 2024. Te so še posebej intenzivne na področju kakovosti življenja, okoljskega izobraževanja s poudarkom na podnebnih spremembah, biotske raznovrstnosti. Za zaključek je domačinka Alenka Hace, iz turistične kmetije Jelinc, opisala družinsko zgodbo in delovanje turistične kmetije od njenih začetkov do danes, z izzivi in prednostmi ter prenosom dediščine, saj na kmetiji deluje že tretja generacija družine Jelinčič. Po kratkem sprehodu po Soški poti do gostilne Metoja in kosilu, kjer so postregli domačo joto in trentarske krafe je sledil obisk muzeja v Trenti, ki je na udeležence naredil velik vtis. Po povratku v Bovec so sledila srečanja med partnerji »peer meeting« in individualni posveti z vodilnim partnerjem; Massimom Capanom in URBACT-ovi strokovnjakinjo Liat Rogel. Dan se je zaključil z večerjo v gostilni Pod Lipco in poslovnim večerom v Goufu.

Tretji dan je bil namenjen mreženju. Na delavnicah so se razjasnile številne ideje in razumevanje izzivov vseh partnerjev v projektu. Zelo dragocene so bile izmenjave izkušenj in podajanje predlogov med partnerji. Na zadnji dan se je predstavila še Anja Rot iz Bovške kuhne in pogostila s friko ter polpeti iz jagnjetine in torto bovška mavrica. Prisotne je navdušila s svojo pozitivnostjo in inovativnostjo ter z okusnimi jedmi. Žiga Bartol, član Zavoda ARC, je udeležencem predstavil delovanje in vizijo zavoda. Udeleženci so spoznali in preizkusili zanimivo digitalno rešitev zavoda ARC, to je digitalni turistični vodnik oz. aplikacija Arcane trails, ki je primer dobre prakse mladinskega dela in programa za mlade.

Udeleženci so bili izjemno zadovoljni z izvedbo, vsebinami in čudovitim naravnim okoljem, v katerem je potekalo srečanje, kljub deževnemu vremenu. Opozorili so na dva prevladujoča načina življenja na Bovškem – poletni množični obisk turistov in sezonskih delavcev ter skoraj prazna dolina izven sezone, ki spominja na mesto duhov. Premagovanje sezone je ključno za dolino Soče, saj ta ne zagotavlja trajnostne podpore lokalnemu prebivalstvu, predvsem mladim. Pomanjkanje dolgoročnih stanovanj, omejene možnosti za zaposlitev ter malo priložnosti za osebni in profesionalni razvoj odvrača mlade, ki potrebujejo stabilno okolje za življenje in delo. Ker se večina nepremičnin oddaja turistom za kratkoročna bivanja, postaja dolgoročno bivanje za mlade praktično nedosegljivo. Poleg tega udeleženci razumejo izzive, ki jih prinašata oddaljenost in slaba povezanost z javnim prevozom, kar so sami izkusili, ko so morali priti v Bovec na srečanje. To dodatno otežuje dostop do delovnih mest in izobraževalnih priložnosti, kar še povečuje težave mladih v regiji. Iskanje načinov za privabljanje obiskovalcev izven glavne sezone ni pomembno le za boljše izkoriščanje naravnih in gospodarskih virov, temveč tudi za ustvarjanje bolj trajnostnih pogojev za življenje in delo mladih v dolini Soče.

Najbolj pa so udeležence navdušile osebne zgodbe domačinov, ki so se odločili za povezovanje z lokalnim okoljem in trajnostne rešitve svojega poslovanja. Všeč jim je bilo aktivno sodelovanje lokalne skupine in prijaznost. Počutili so se zelo dobrodošle in nagovorjene. Mnogi med njimi se bodo vrnil na osebni obisk že prihodnjo pomlad, izven glavne sezone in s tem prispevali k zmanjšanju množičnega turizma, ki predstavlja velik izziv za to dolino.

Kontaktna oseba srečanja:

- Nataša Bartol,

koordinatorka projekta U.R.Impact,

projekturnbactbovec@gmail.com